

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: שם פרטי: רחל	שם פרטי: רחל
------------------------------	-----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: וייס		בלועזית
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: רוזליה	בלועזית	מין: ז / נ תאריך לידה: 26.10.1931
עיר לידה: בודפשט	בלועזית	ארץ לידה: הונגריה
שם פרטי של האב: מאיר	שם פרטי ושם נעורים של האם: אייגה גרינוולד	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: בודפשט	בלועזית	ארץ המגורים: הונגריה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה)	מקצוע לפני המלחמה: חבר בארגון או בתנועה: בני עקיבא	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): בודפשט		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו: גטו בודפשט		
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		
מקום השחרור: בודפשט	תאריך השחרור: 18.01.1945	
במידה והיית במחנה עקורים, ציין את שמו		
לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?		
מקומות/מחנות בדרך לארץ: איטליה	שנת עליה: 1949	שם האנייה (אם עלה בדרך הים): גלילה

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי באוקטובר 1931 בבודפשט בהונגריה, בת יחידה להוריי. אבי היה בעל חנות וסוכר בדברי מתיקה, אמי היתה עקרת בית. כשהייתי בת ארבע נפטר אבי, אותי העבירו פנימייה ואמי היתה מגיעה לביקור מידי פעם.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

בשנת 1944, כשנכנסו הגרמנים לבודפשט, שלחו את כל הילדים חזרה לביתם. אותי שלחו לאמי שהתגוררה במקום העבודה שלה. העבירו את אמי ואותי לבתים מיוחדים שסומנו כבתים של יהודים, זה היה הגטו. אמי עבדה אצל אישה מבוגרת שעזרה לנו להגיע לפרבר בעיר ולהתגורר עם משפחתה. עזרתי לאמי בעבודתה. באותה תקופה חויבנו לענוד טלאי צהוב ואסור היה לנו לצאת מהבתים למעט שעתיים ביום. האישה שאמי עבדה אצלה ביקשה ממני לצאת להביא להם אישורי מעבר לבית שוודי. עמדתי בתור במשך כמה שעות, עד שהגיעו קצינים הונגרים. הם סגרו את הרחוב משני צדדיו, ואמרו לכולם לעמוד בשורה. הם התחילו להוביל אותנו בהליכה, ראיתי את אחד השכנים שלנו צועד לידנו כדי לעקוב לאן לוקחים אותנו, הוא המשיך ללכת לצידנו עד לנהר הדאנובה, שם נעצר. והוא ידע שכנראה מעבירים אותנו לצידו השני של הנהר, שם יש בית חרושת ללבנים. הוא חזר לבית וסיפר שלקחו אותי ועוד שכנה נוספת לבית החרושת. אמי שנשארה בבית לא ידעה מה לעשות. המשכנו בהליכה למשך כמה ימים, במהלך היום הלכנו ובלילה הגענו לאורווה שם ישנו עד לבוקר שלמחרת שהמשכנו בהליכה. רגליי כאבו מאוד ולא יכולתי לנעול את נעליי, אבל המשכתי לצעוד. הגענו לגניו, שעל גדות הדאנובה, היו שם רק אוניות משא, אז כבר הרגשתי ממש לא טוב. ישבנו לכמה רגעים, לידי יושבה אישה שלא הצליחה לקום – היא נפטרה. כשהגענו למגרש ועשינו עצירה אמרתי לשומרים שאני לא יכולה ללכת יותר, אחד הקצינים הצביע על אדם ואמר לי ללכת אחריו. הוא הוביל אותי לאונייה, המשכתי ללכת אחריו והוא הכניס אותי לחדר בתוך האונייה, זו היתה הדירה שלו. הוא אמר לי שיש לו בת בגילי, ושהוא רוצה שאשאר. הוא חימם לי מים וסידר לי מיטה לישון. שהייתי באונייה למשך כמה שבועות. בוקר אחד הוא העיר אותי ונסענו לבודפשט, הוא ארז לי אוכל ועוד כל מיני דברים כדי שיהיו לי בבית והעלה אותי לרכבת משא. נסענו במשך יום שלם, כשהגענו לבודפשט הוא לקח אותי לביתי לפגוש את אמא. אמי הודתה לו ומאוד שמחה. הועברנו לגטו, שם התגוררנו אמי ואני בדירת שני חדרים יחד עם עוד 11 אנשים עד שהגיעו הרוסים ושחררנו.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

עם השחרור הגענו לבית יחד עם המשפחה שגרנו איתה לפני הגטו. לקראת פסח, זמן קצר אחרי השחרור אמי שלחה אותי לגור בבית בו היו ילדים יהודים, כדי שאוכל ותהיה לי קורת גג, זו היתה פנימייה של תנועת "בני עקיבא". המשכתי להיות בפנימייה עד שבגרתי ותכננו את העלייה ארצה, הציעו לעבור הכשרה לקראת העלייה, נסעתי עם עוד ארבעה בחורים ובחורות לפטנהאזה, שם עבדנו בשדות עד לשנת 1948. לא יכולתי לעבוד יותר, היו לי כאבי רגליים ולכן חזרתי לבודפשט. עברתי להתגורר עם אמי בעיר ורציתי לעלות ארצה. באותה תקופה אסרו את העלייה ארצה מבודפשט. חיכיתי לאישור עלייה, בינתיים העבירו אותי עם קבוצה של צעירים לשאלגוטאריאן, משם הלכנו ברגל לכיוון סלובקיה. היינו צריכים לעבור נהר שהיה מאוד עמוק, אחד החברים מהקבוצה נשא אותי על כתפיו, המים היו עמוקים שרגליי נגעו בהם. עברנו בעוד כמה מקומות עד שהגענו לוינה, שם כבר הכל היה מאורגן, שהייתי שם למשך כשישה שבועות והמשכתי לאיטליה. באיטליה הגענו לטראני ומשם לבארי. בבארי העלו אותנו לאונייה גלילה וכעבור שלושה ימי הפלגה הגענו ארצה. זה היה בל"ג בעומר, מאי 1959, מנמל חיפה העבירו אותנו למחנה "שער העלייה" למשך שלושה שבועות ומשם לווילהלמה. צורפתי לגרעין של בני עקיבא. אמי הגיעה גם כן לארץ יחד עם בעלה. הם קיבלו דירת סוכנות בקרית ים.

נא ספרי/י על חיך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

בבני עטרות שהייתי כחודש ימים, חבריי ואני התאחדנו עם חברי קיבוץ בארות יצחק אשר פונו מהנגב בזמן מלחמת השחרור ועברנו לבניין של "ישיבת כרם" ביבנה. בבניין הישיבה התמקמו יחד איתנו גרעינים נוספים ונערכנו לקבלת משבצת קרקע להקמת ישוב חדש. עבדתי באותה התקופה כשכירה בקבוצת יבנה, תפקידי היה קילוף תפוחי אדמה במטבח. בשעות הפנאי למדתי עברית והכרתי חברות וחברים חדשים. כעבור כמה חודשים אושרה הקמת הקרקע להתיישבות. הקמנו מבני עץ ועברנו להתגורר ביישוב החדש שנקרא היום ניר גלים.

ביישוב עבדתי במחסן הבגדים, התמחיתי בתפירת וילונות. בנוסף למחסן עבדתי גם בחקלאות כשהיו זקוקים לעזרה. בשנת 1950 הכרתי את שרגא ונישאנו. קיבלנו חדר בצריף עץ. בתי הראשונה נולדה כעבור שנה, קראנו לה שרה על שם אמו של בעלי. בשנת 1952 נכנסנו לגור בבית הקבע שלנו, בתי השנייה נולדה כעבור שלוש שנים שמה מאירה, על שם אבי. בשנת 1958 נולדה בתי השלישית, שמה רוחמה, לאחר הלידה חליתי בדלקת קרום המוח ושמה ציין את בקשתנו לרחמים. לאחר שהבראתי המשכתי לעבוד וטיפלתי בבנותיי עד לשנת 1966 שנולד בני, שמו יום טוב, על שם אבי בעלי. באותה שנה סיימתי לעבוד ופניתי להיות עם ילדיי. ילדיי גדלו ועזבו את הבית, חזרתי לעבוד במרפאה ובצרכנייה של היישוב. כיום כל ילדיי נשואים, הם הקימו משפחות ויש לנו עשרים נכדים ושבעה נינים. אני עוסקת במשק הבית ופעמיים בשבוע מבקרת במרכז היום של המועצה האזורית, את זמני הפנוי אני מבלה בצפייה בטלוויזיה.

נכתב על ידי שרגא שמר
נר גלים. מאי 2009

עריכה: עדי מלכא